

glas, pripozlana ltd.
čak i tračunaj se na temelju
čitavog cincika ili po dogovoru.

Narci za predobjekt, oglase itd.
izaju se naputnicom ili polozicama pošt. štedionice u Beču
u administraciju lista u Puli.

Pod varuću valje točno označiti ime, prezime i najbolje
posta predobjektika.

Tko list na vrijeme ne primi,
neki to javi odpravnosti u
otvorenom pismu, za koji će
se plaća poština, ako se izvane
napis „Reklamacija“.

Cekovnog računa br. 87-849.

Telefon tiskare broj 38.

Odgovorni urednik i izdavatelj Jerko J. Mahulja.

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nosloga sve polkvarij“. Narodna poslovica.

NAŠA SLOGA

Izlaže svakog četvrtka
o podne.
Netiskani dopisi se ne vraćaju
ne potpisani ne tiskaju, a
reklamirani ne primaju.
Predplatna za poštarnicom stoji
10 K u obče, 5 K za seljake } na godinu
ili 5-6, odn. K 250 na
pol godinu.
Izvan carevine višo poštarna
plaća i utužuje se u Puli.

Pojedini broj stoji je h., za-
stali za h. koli u Puli, tell
izvan iste.
Uredništvo i uprava nalazi se
u Tiskari Leginja i dr. prije
J. Krapetić i dr. (Via Giulia
br. 1), kamo neka se naslovjuju
svoja pisma i predplatne.

Za prosvjetu.

Iz Liburnije pišu nam: Čitao sam U-
redniče sa slaštu u zadnjem broju mije-
nam „Sloga“ člančić „pod gornjim naslo-
vom, u kojem izlaze pisac razne mane i
pogriješke našega naroda u gradu i na se-
lu i kojim podaje razne naputke i savjete
kako bi se tim manam i pogriješkama do-
skočilo. Dozvolite i meni, koji živim me-
đu narodom i opažam danomice njegove
dobre i zle strane, da iznesem u Vašem
cjenjenom listu jednu bar manu, koja se
je uvriježila u jednom dijelu ove naše kra-
sne Liburnije i koju bi se dalo sa nešto
dobre volje, dobrim primjerom i pamet-
nim savjetom odstraniti.

U našem narodu zavladao je u obće
za i pagib ljan običaj, da se prigodom
raznih svečanosti ili izvanrednih dogo-
daja, bilo crkvenih, narodnih, društvenih
ili obiteljskih, razispino troši i raskošno
žive. Mnoge su obitelji gorko očutile ža-
lostne posljedice takovog razispinog gospo-
darstva kod raznih obiteljskih zgoda i ne-
zgoda. Takove zgodе jesu obično viđenja
ili pirovanja, koja su često više dana
trajala i u stilu noveč stojala. Pilo se je do-
duše doma pridjelano vino, jelo doma
spećen kruh i doma uzgojeno živinde, ali
sve to je gotov novac i sve to stajalo je
truda i novaca, prije nego li se je moglo
uživati. Za pirovanjem troši se — a tro-
šilo se i više također kod krsta ili kr-
stika. Takvom se prigodom priredjivalo
u mnogim obiteljima pravi pir, koji je
stojao često gospodara obitelji, kumove
i pozvanike punu šaku pusta novca.

Danas se Bogu hvala toliko netroši vi-
še ni na pirovanja ni na krstlike, ali još
uvjet više nego li bi se smjelo i imalo,
jer se tim obitelji i pojedinci gospodarski
oslabljaju i bez potrebe često zaduže.
Smisno je doduše vidjeti u novije doba
seljačku djevojku, koja je jučer na ledjima
nosiла težko breme, ili mladića, koji
je jučer sekirciom ili motikom mahao, kako
se sa svatovi u kočijama voze, ali to bi

se još dalo oprostiti, jer nije možda to
prije i zadnji put što su se kočijom vozili.
Pametnije bi svakako bilo ono pet kruni-
ca spremiti za veće brige i potrebe, koje
čekaju novu obitelj, ali kad se ljudi žene
ili udavaju — tada su svi bogati.

Jednu veću i težu gospodarsku pogrije-
šku il manu našega naroda u jednom di-
jelu občine Kastav, koja zahvaća i susjed-
ne občine, valja da javno odsudimo i oži-
gosamo, jer nesamo da je za pojedine
obitelji vrlo štetna, već i po sav narod
srmatn.

Udomaćio se je naime vrlo zao i tužan
običaj u nekoj strani prostrane kastav-
ske občine, da se povodom surti i po-
greba u obiteljima dogadjaju baš ne-
lijepe stvari. Pohvalno je svakako, da
unesrećenu obitelj posjeđuju za vrieme
bolesti i smrти kojeg njezinog člana, ro-
djaci, prijatelji i susjedi, ali to nesuviše
biti na štetu i trošak obitelji, koju već
sama bolest i smrt često i previše iztroši.
Odsuditi valja zavladati tamo običaj, što
se mladić sela obojeg spola, na većer dok
je mrtvac u kući, sakuplja u kulinji ili
oko ognjišta, te tuj neslave, često i ne-
pristojne šale zbijaju, dočim kruži neprestu-
no od jednog do drugog vrč ili bukale-
te Šalice kave itd. Kršćanska sas duž-
nost nuka, da bdijemo nad mrtvim, da
se za spas njegove dnešne molimo i da
unesrećenu obitelj samu u tuzi i nevolji
nepuštamo, ali da se ima pri tom obilato
i prekomjerno jesti i piti na njezin tro-
šak i uz to svakojak komedije zbijati, to
bi se imalo absolutno zapustiti ili zabri-
niti i prepriječiti. Nu time nije ta nemila
stvar svršena. Liepše dolazi tekar za po-
grebu i nakon pogreba. Za samog pogreba
razvija se što veći luksus, osobito ako
je mrtvac mladić ili djevojka. Tuj su na-
ravski i umjetni vienci, svatnice u bielinim
ili crnini, mladići i muževi u svedanom
ruhu, rukavice, kojekavki „veli“ itd., i sve
to na račun i trošak ponesrećene obitelji.

Ali najžalostniji prizor pruža se često
nakon pogreba. Obitelj žalosti mora naime
se isti potiču na otpor proti crkvenim za-
konima. Posto Uredi dušobrižničkih po-
staja i odnosni dušobrižnici ne ovise o
politickim Društvinama, Ordinarijat smatra
taj proglaš očitom povrijedom crkvenog
prava.

2. Kao Biskup molim i zaklinjem sve
članove Predsjedništva, da kao katolici
dignu svoj glas na obranu zajedničkog
oca, Sv. Oca, komu se moraju pokoravati
biskupi, svećenici i vjernici.

Gg. članovi Predsjedništva neka umire
ruk, koji se je ulijed resolucije uzrajuo,
te neka mu dobrim primjerom prednjače
u poslunu dužnou Sv. Stolici i tako učvr-
ste u narodu ugled Sv. Oca.

Toliko Vam odgovaram kao katolički
biskup; a uvjeren sam, da i Vi Veleučeni
gospodine — kao sin katoličke Crkve i
kao pravnik — zauzimljete isto stanovi-
šte: t. j. pokoravati se odredbama Sv.
Crkve.

da naruči za sve one, koji su kod pogre-
ba sudjelovali, dakle za djevojke, mladiće
i muževe gospodski objed u kojim krčni
ili gostoni. Kako rekosmo objed mora da
je vrlo obilat, često kao da se piruje. Za
objeda zbijaju se sale i komedije, igra se
i pjeva, a dogodilo se, da se je mladić i
zavrlila. O kakvog molitvici za mir i po-
koj dušu unurloga, za kakvu uspomenu na
njega, nema ni govora.

Sada promislite koliko mora da stoji
unesrećenu, često iztrošenu obitelj takova
zalostno-vesela goshta. Dogodi se vrlo če-
sto, da se kugegospodar mora zadužiti ne-
samo za liečnike i liekarje, za pogrebne
troškove, već i za onakve razkošne goshta.
U prvih vremena 16.-do 20. godina
natrag, bijahu te zalostne svečanosti vrlo
jednostavne ali i veoma jestinije. Grobo-
kop, četiri mužaka „nosac“ i pogrebni
troškovi svećeniku. A danas? Pogrebni su
troškovi deseterostruki, mizerija svuda ve-
ći i potrebe svakojake.

Taj smisleni i pogibeljni luksus valja
svakako ukinuti ili bar umanjiti. Kod to-
ga imadu prvu rječ crkva i škole, kojim
bi morale dati ruku občinske i političke
običnosti. Rana je to velika i zato valja na
nju zastoka lieka. Na posao koji ste zato
pozvani!

sada bez zavlačenja izborni odbor, koji će
rukovoditi izbore i poduzeti sve, da pred-
stojeci izbori ispanu što sjajnije i dostoj-
nije po našu narodnu stvar i po moguć-
nosti nastojati, da nadkrile one liepe i
časne izbore od 14. maja 1907. Ima nas
sada još više od onda, koristi i ploda tih
zavrlila imali sino dosta, te treba da svim
upregnemo žilavo narodni osjećaj i
čest našu, da novim izborima izvođimo
ona prava, koja nam po Božjim i ljud-
skim zakonima patre.

Nedaju nam ni moliti. U puljskoj
stolnoj crkvi od pamstevka je običaj, da
se svake nedjelje i blagdana u 7 sati u
jutro drži za vrieme misne hrvatska pro-
povied i moli glavne članke vjera u hr-
vatskom jeziku. Ta misa prizvana je od
našeg i talijanskog puka hrvatskom misom
(messe slava). Nu kako porečko-puljskom
biskupijom upravljaju kamorići i nota
bene liberali svih duka u Poreču, Ro-
vinju, Puli i drugdje, a ne biskup Flapp,
to je ovaj malo po malo stegnuo na mi-
nimum porabu hrvatskog jezika na toj
misiji i u zadnjih par godina ukinuo hr-
vatsku propovied. Kamori bilo je udovo-
ljeno, premida neidu u crkvu nit mare za
vjera nit za biskupa Flappa, ali koji njim
ide svrgnje priravno na ruku, samo kad
se radi proti našemu narodu.

Od tri godine amo doseglo se amo oko
tisuću radnika iz Bosne-Hercegovine i
dalmatinskih kotara, koji su zaposleni u
t. zv. Valdeflgo. Ti radnici su tru u oku
ovdješnjog kamori, koja je kroz svoje sme-
tište „Il Giornale“ počela odmah u po-
detku rigati svaku zlo na te radnike. Ti
radnici poznavaju samo hrvatski jezik, ne
mogu u crkvi razumjeti talijanskih pro-
poviedi, a opet iz pustoši bosanskih i br-
da dalmatinskih slabo su bili podučeni u
vjerskim stvarima. To je ponukalo kapela-
lana susobne crkve veleć. Janka, te je
dozvolom svojih predpostavljenih (dapače
i biskupa Flappa) sakupio množinu tih
radnika i potre im par puta na tjeđan
u stolnoj crkvi držati propoviedi i po-

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotor:

Izbori za carevinsko vijeće. Kako smo
javili u prošlom broju, carevinsko vijeće
je raspušteno i odmah su odredjeni novi
izbori, koji će se obaviti dne 13. lipnja
t. g., a uži izbori dne 20. lipnja t. g.
Upozorujemo naš narod, da se već sada
pripravlja te izbore i svaki pravi na-
rodnik da radi i podučava druge, da
sakupi izvrsi svoju narodnu dužnost.

Upozorujemo pak posebice naše pred-
stavnike u Puli, da se skupe i sastave već

U tu svrhu te prihvatajući pruženu mi-
stiju potiču na otpor proti crkvenim za-
konima. Posto Uredi dušobrižničkih po-
staja i odnosni dušobrižnici ne ovise o
politickim Društvinama, Ordinarijat smatra

taj proglaš očitom povrijedom crkvenog
prava.

* * *

Na ovakovo pismo njegove preuzviše-
nosti gospodina biskupa Dra. Nagla, nije
moglo da a ne odgovori predsjedništvo
politicke društva za Hrvate i Slovence
u Istri. I odgovorilo je; a odgovorilo je
ovo:

Preuzvišenom gospodinu
Dr. Franju Naglu, biskupu i t. d.

Trst.

Na veleučenjeno pismo Vaše Preuzviše-
nosti od br. 1894/09 smatra se pod-
pisano dužnim dati sljedeće razjašnjenja:

ad 1. Priznaje se posve opravdanim na-
čelno stanoviste, da se politika nesmije
utjecati u crkvena pitanja, jer je crkva
katolička namijenjena na spasenje duši

svim narodima. Na zalost toga mnozi ni-
su shvaćali, a neće da shvaćaju niti dan-
danas, nego su smatrali i smatrali još
uvjek, da Isusova crkva ima biti njima
plastem za kojekakve političke pohlepe.

Izpostavio se to juče prigodom uva-
đanja Kristove crkve u slavenska plem-
ena. Pokusalo se to najprije silom, očito u
imperialističke nakane, pa je sila rodila
silu, te mjesto nauke ljubavi i samoprije-
gora sirlilo se mržnju i osvetu, a krv te-
kla na potoke.

Bog sam svojom Višnjom providnošću
bitio je pokazati, da nije to temelj na ko-
jem ima sloniti njegova crkva, te je po-
slao medju Slavene dva siromašna kalu-
djera, da njima dara, da temeljito upo-
znau slavenski jezik, te njih Duh Sveti
nedahnu, da šireć Kristovu nauku upo-
trebe u bogoslužju slavenski jezik, posta-
viv time temelje slavenskom crkvenom
bogoslužju.

(Slijedi.)

dučavati u naucima sv. vjere. To već je četvrtu godinu, a da se kamorasi do sada ne dosjetile tome jadu. Ali zalutao kamoraš ovih dana u crkvu i kamoraš čuje hrvatsku propovijed i hrvatski piev, da pade u pievu razabroa je rieč „domovina“. Zabrinut taj liberalac za svoja vjerska (?) i katolička (?) duvrat, ogorčen otisac iz crkve i odmah otisao k župniku i pozvao ga na red, kako je smio dopustiti da se sustolna crkva onako obeščaće i blati. Župnik, dobrčina, bez eneržije, da si je imponirati od tog gorljivog kršćanina katolika od „Giornalett“ i nekako se stao ispričavati, namjesto da ga izbací napolje. Ta nesnaga izniela je cielu tu stvar u svom smetištu pod naslovom „l' inquinamento slavo nella Chiesa“ (hrvatsko zablađivanje u crkvi), i eto gojusina daje u svom smetištu ono što mora da gajes dade: blato!

Gosp. župniku pak preporučamo, da se nedade zastrasti od kojekakvih individua i kamorre; kao župnik grada Pule, on je župnik i nas Slavena, i njegova je sveta dužnost i slavenske duše vabiti u crkvu i podučavati u nauci katoličke vjere. Kako je kamorra istinito zabrinuta za spas talijanskih duša, dokazuje njezino pisanje u svom smetištu i shvaćanje molitve, kad hrvatsku molitvu u sustolnoj crkvi u Puli nazivlje zblađivanjem.

Puljski merkat obeščaćen. Proslog tjedna usudio se g. Leskovec objesiti na svoju prodavaonici u tržnici jedan letak, kojim je preporučivao svoju robu i u hrvatskom jeziku. Čim je to „visokoštovan“ direkcija od tržnice (Trolis, Zorzenon itd. — skinite kapu ovim „poštenjaci“) saznala, sastala se u vjeće i izabralo odsanstvo sa Trolisem i jednom pulicajtom s pulicajskim brkovima na čelu, da odstrane hrvatski napis. Naravno oni to i učine uz običajne kulturne izraze talijanske poprativ: kva non že permezo skriven in Štavo, ma soltan in talian, kva Šemo paroni noi, itd. Kad su izaslanici slavodobito doneli skinutu tablu u vjeće, nakon duljeg vječanja ustanoviše, da je talijanski merkat grada Pule obeščaćen hrvatskim napisom i odredise po noći svečanim načinom rasčistiti celi merkat od hrvatske natruhe. I učiniše to, posudivši od „Giornalett“ raz-kužnu esencu, koja obično štiti talijanstvo Pule, te da su trostoli i brkati pulicajtom esencom pokaldili celi merkat i povratili prvanju čest talijanskem merkatu. Sutra dan, priopovida se, da su prodravaci stiskali nosove i čudom se gledali, kako celi merkat zaudara tovarskim balegama — valjda iz „forte Gallesano“. I tako je spašeno talijanstvo.

Iz Baklja nam pišu: Koncem prošloga mjeseca obavili su se ovdje izbori za obnovu upravnog vijeća za ovu občinu. Tom prilikom se iskazalo, da nije mogao ni kod nas izostati žalostni prizor, gdje su se braća medjusobom klali, rušće na rodnu slogu. Vrlo žalostno je, da se tom prizodom nije zacalo upotrebljavati sredstva, koja uviek naši protivnici kod izbora rabe. Nije lepo bilo a i nečastno je, što su nekoji htjeli podruniti domaću većinu, te se tako htjela malena frakcija nametnuti, bez prava i povoda. Ovu pojавu mora svaki rodoljub duboko da požali i poželjno je, da pravci s jedne i druge strane živo nastoje, da se sve nesuglasice lepo i mirno izglade, da tako ne trpi ugled i čest narodne stvari, koja nam mora da bude pred svim drugim stvarima najpreča i čvrsto usadjena u srcu. Slična trvanja i zadjevice treba da su daleko od naše kuće.

Rovinjsko selo. — *Nale prilike!* Da je naš život postao nesnosan, da ne može biti nemnosnijim, dokazuju najočitije ove činjenice:

Osim mržnje, nenavisti, zlobe i ostalih progona, kojim smo u Istri izloženi, osim podle osvete, očevide i potajne,

upriješe istarski Talijani sve sile i sredstva, da našu djecu iznarode i učine nesvidjistem robljem tudje jezika, tudje misli i čuvsta.

Žalostno ali istinito!

Rovinjsko Selo bijaše prošle godine, u velikoj kušnji: htjedose stanovita gospoda silom narinuti talijansku školu i učitelje. Dadoše od jedne školske zgrade skalupili na vrat na nos dvije (ista zgrada su?) otsjeka: hrvatski i — post nubila Phoebus — talijanski). Da je taj sramotni atentat falirao, javnosti je već dovoljno poznato. Nu tek puki slučaj doprineše, da je talijanski mladi učitelj, neki R. Ž., morao zbog sablažnjiva života i jednog drugog, puno pikantnijeg razloga, odlaziti. Ljubavna aféra riješava katkad mnoga i mnoga pitanja moralnih propalica!

I uprav začudno izgleda, kako se takvih skandal i protuzakonitosti može u nas dogadjati...! Moramo li zar doći do zaključka, da je u Istri sve dozvoljeno i moguće!

U mjestu od kakovih 872 stanovnika, u mjestu, gdje svi osim nekolicine sasvim neznačne, govore i osjećaju samo hrvatski, ter u mjestu, u kom živi isključivo sami radniči i čestiti seljaci i mali posjednici, u tom mjestu, Rovinjskom Selu, odložku slavne (ili još bolje: famozne) kanfanarske općine, usudiše se što takova počinili talijanski prkosnici i megalomani!

Još čudnije izgleda činjenica, da u selu Šošiću (talijanski nadri-patriote) pravaše ga čistom talijansinom „Šošić“, a Nijemci i njima slični putnici misle, da je to kakav „Šošić“! koci se „Scuola popolare della lega nazionale“ (talijanska škola). Pošto im se hoće propagande i određivanja hrvatske djece, te jedine nađe i hranioca hrvatskog stanovništva, talijani izškolovate o vlastitom trošku jednog mladića iz istog mesta (Šošića) na mjeru, da im ovaj iz zahvalnosti pada

kao žriva njihove propagande sredstvom iznenarodjivanja hrvatske djece bez razlike spola i ekonomskih prilika. Dosta je samo posjetiti selo Šošić, da se uvjeriš na vlastite oči i u, i tu nema, nego jako malo onih i to ponajviše zavedenih, kojima je „nobil e gentile idioma“ sasvijem popio mozak i silno napuhao i onako umišljenu pamet! I ovo selo spada pod kanfanarsku općinu, u kojoj vedre i oblače talijanska gospoda, i ako Hrvati tu imadu doje trećine vjećnika.

Da zaključimo, upozorujemo ovim putem šire javnost na ovaj moral i zemljiju, gdje u kulturnom, gospodarskom i zakonom pravcu možeš bolno zavapiti: Jeste li u divljoj Africi ili u jednakopravnoj i prosvijetljenoj te naprednoj državi?

Iz Krnice. — Budite oprezni! Puntenje i prkos, a k tome najgorje vodjenje administracije, urodilo je tako slabim plodom, da slabijim nije moglo. Govorite već i sami, da je ova općina na smrtnoj postelji. Jednog će dana doći do sjegurne propasti, ako se ne zaustavite, te ne otvorite oči. Promislite malko, koliko li ste hiljadu bacili uprat u jamu u godinama 1910. i 1911. Da se je mudro upravljalo, moglo se je sa onim novcem mnogo više učiniti za ovu općinu. Upozorujemo sve one općinske zastupnike-punte, da će im narod suditi, a tada nemoje nikoga kriti. Vrlo dobro znamo, da se vi „tovarje podrepnice“ držite one: „nemam nis, pa neka grede i komun k vragu“. Pustilo i upozorivalo vas se je, da prije dobro promislite nego li nešto učinite, ali sve to nije koristilo. Govorili ste: „mi smo reprezentanti, gospodari od komuna“. Sada

pako vidite plod vašeg gospodarstva i dicit se s njime. Po učinjenoj megalomniji, ispričavati se, da vi nijesto toga predviđali i da vas se nije nato upozorivalo s nikoje strane. Dakako, da ove vaše pririke ne odgovaraju istini, niti vrijede pišljiva boba.

Bojimo se, da ne učinite i drugu po općinu sramotnu i štetnu stvar; upozorujemo vas na vrijeme i putem tiska radi nje navedenoga. Zapamtite dobro!

Govori se, da je učinio onaj „sporcar muri“ iz Kraće molbu, eda se ga primi kao općinara. Znamo, da nijesti vi tu sami koji odlučujete, ali morate zato istinito i dobro informirati Municipij u Vodnjanu o njemu. Budete li ga primili, veće sramote po općinu ne čete moći učiniti, a što je glavno morati će ga općina hrvati, kao sada neka njegova pukulobitelj i razni častni i velečastni i drugi. Opisivati ga nije potrebno, jer ga dobro poznate i sami. Upozorujemo vas, da nam nije ni na kraj pameti zato što je on iz Furlanije. Bolje je primiti makar i Turčina sasroma, samo da ne bude kašnje na stranu i teret općine. Ovoliko radi vasega ravnjanja eda ne budete kašnje govorili: nijesmo predviđali, mogli ste nas upozoriti. Zašto ne pitá, da ga uzme Vodnjan da tako svaka ptica svome jatu poleti.

Krčki kotar:

Iz Krka. Javljam Vam lojalno, da je g. Juraj Mužina ispravio pogrešku podijenju time, što su njegova supruga i deca bili popisani za Talijane. To da je bilo nastalo u odsutnosti njegovoj a krovnjom talijanskog popisnog komesara. Sada je to prigodom nadrevizije g. Mužina na kot. poglavarstvu ispravio i upisao svoje u narod kome pripadaju i time pokazao, da hoće te njegovi ostanci sačuvani hrvatskom rodu i jeziku. Toliko Vam javljam u čast istini i zato, da pokažem te ne, plazi u osobna protivnost, nego obrana narodne časti, te kad se koga radi povrijeđe narodne časti napane, još prije me veže dužnost, da odmah i povahim kad se pogreška u narodnom pogledu ispravi.

(Ovime scienimo, da je g. Mužini dana podpuna zadovoljština i sa strane našeg dopisnika iz otoka Krka, što vrlo rado konstatiramo, te time smatramo suvišnim objelodaniti ispravak, kojeg nam je poslao g. Mužina u gornjem smislu. — Ur.)

Novo društvo u Vrbniku. U nedjelju dane 25. III. bila je u Vitezčevom domu konstituirajuća skupština društva za pojavljanje Vrbnika i okoline. U društvo se odmah od prisutnih upisalo 49 osoba, što je vrlo lijepi broj kao početak, znak, da je to društvo u Vrbniku bilo potrebno te da su gotovo svi prisutni shvatili i odobrili svrhu društva. Članovi su utemeljeni, koji platе jednom za uvijek 25 K, pravi članovi koji plaćaju godišnje 4 K, odnosno koji doticni iznos isplate radom za društvo i napokon podupirajući članovi, koji plaćaju 2 K ili učine za društvo jednu nadnicu na godinu. Da društvo uz mogne odmah započeti svojim radom, te da time dade pobude za društvo i onima, koji čekaju na rad društva, potrebno je novca, pogotovo sada u početku, zato se umoljava sve vrbničke rodoljube diljem domovine, da se svojim doprinosom sjeće ovog društva. Imena i doprinosi biti će stampom oglašeni. Tko brzo daje, dva put daje.

Austro-Hrvatsko parobrodarsko društvo. Upozorujemo cijenjene čitaocu, da se sa 1. travnja mijenja plovidbeni red „Austro-Hrvatskog parobrodarskog društva“ onako, kako je u oglasu označeno.

Voloski kotar:

Jezikovna ravnopravnost na c. k. poštah u Istri. Iz Lovranu pišu nam: U našem gradu podignuta je zgrada, u koju će namjestiti poštansko-brzjavni ured. Naši rodoljubi, poznavajući upravitele občine, koji mrza nas i svoj materinski jezik i znajuć kakav duh vlada na c. k.

poštansko-brzjavnom ravnateljstvu u Trstu u pogledu ravnopravnosti našega jezika sa talijanskim i njemačkim jezikom u našoj pokrajini, utekose će posebnim podneskom na rečeno ravnateljstvo moleći, da bi se na napisima ovdješnjeg novog poštanskog uredu dalo dolično i dostojno mjesto i našem hrvatskom jeziku. Ta je molba — premda bi moral biti zahvaljiv, posve opravdana nesamo radi stanovništva občine Lovran, koje je po jeziku i narodnosti u velikoj većini hrvatsko, nego i radi tudićinu i okolišnih selaca, koja spadaju u ono poštansko okružje i koja su skoro izključivo hrvatska. Morao je dakle svaki nepristrani čovjek držati, da će se toj pravednoj i opravданoj molbi odmah i zadovoljiti. Ali jok! Molba bijaše podnešena davno prije, nego li se je valjda ni mislio na napis t. j. 16. septembra 1910., a odgovor je stigao na istu tekar dne 18. o. mj.

Na hrvatski podnesak stigao je doduse hrvatski odgovor, ali na talijanskoj tiskovnici koja glasi:

Imp. Reg. Direzione delle Poste e dei Telegrafi per Trieste, il Litorale e la Carniola N. 9784/IV 1911. Trieste li 18. marča 1911.

Blagorodnom gospodinu N. N., Lovran. Na rješenje molbe, koja je onđe stigla na 16. septembra 1910. javlja se Vam i ostalim interesentima, da pisuće c. k. ravnateljstvo pošta i brzjavca za sada nije u stanju, da dozvoli kakvu promjenu u pogledu napisu poštanskog i brzjavnog uredu u Lovranu. C. k. dvorski savjetnik i predstojnik Pattay v. r.

Tako glasi odgovor od dne 18. marča o. g. na podnesak od 16. septembra 1910.

Ono slavno ravnateljstvo, koje je određilo ili dozvolilo, da budu na c. k. poštansko-brzjavnom uredu talijanski i njemački napisi, nenalazi shodnim ni potrebitim i nije u stanju, da dozvoli za sada kakvu promjenu u pogledu napisu.

Onaj „sa sada“ sl. ravnateljstva vredi zlatnu krunu abisinskog kralja Menelika, jer ako neće da dozvoli za sada, doista neznamo kad će nadoći ono sretno vrijeme, kada će prestati onaj „sa sada“, te će se milostivo dozvoliti većini stanovništva poštansko-brzjavnog okružja u Lovranu, da dođe do svoga u zakonu utemeljena prava.

Njemačkom jeziku, kojim se ne služi niti jedan jedini urođenik u onom poštanskom okružju, daje slavno ravnateljstvo na napisima mjestu, što će po svoj prilici opravdati time, da je to službeni jezik za sve c. k. poštanske urede, što absolutno nestoji, jer se svи poštansko-brzjavni uredi ne služe tim jezikom i što priznaje i samo ravnateljstvo pošta i brzjavca time, da se služi i ono u dopisivanju sa hrvatskim strankama talijanskim tiskovnicama, nipošto službenim njemačkim. Sl. ravnateljstvo pošta i brzjavca imalo je, kad bi bilo jednakno pravedno prema stanovništvu objiju narodnosti u poštanskom okružju u Lovranu, i kad bi poštivalo državne temeljni zakone (na koje prisluhi sv. c. k. činovnici), naložiti c. k. poštansko-brzjavnom uredu u Lovranu, da budu uz talijanske i hrvatske napisi. Tako zahtjeva pravica, to traže od Njeg. Veličanstva potvrđeni zakoni.

Nasim prvacima u Lovranu preporučimo ovim, neka se ne prestraže prvovala. Gornji odgovor sl. ravnateljstva ne smije ih zadovoljiti ili umiriti. Povrh ravnateljstva pošta i brzjavca u Trstu imade i drugih oblasti, koje moraju gospodu u Trstu pozvati na vršenje pravice i za-kona.

Porečki kotar:

Seljaci — garibaldinci! U poreznoj občini Funtane mjestna občina Vrsar, imade satica Šarenjaka i talijanaca, koji

su se, obćeći sa gospodom u Poreču i Vrsaru, otrovali talijansko-iredentistkim duhom. Ti novoviki iredentisti niti neznaju pušteno talijanski, ali uzprkos tomu hoće da budu veći Talijani, nego li je htio i sam Garibaldi. U tom pogledu slije sljepo nauku i savjete porečko-vrsarskih „Šijora“, koji zavadaju i upropisuju sirotinu kmetu vinom i mitom. Žlostvene posljedice bezdušnog postupanja poživinčene gospode nemogu izostati.

Tomu nam je dokaz najnovija razprava vodjena koncem prosloga mjeseca na okružnom суду u Rovinju proti dvojici naših zavedenih seljaka i to proti Šimunu Krajevcu Ivanovu i Šimunu Krajevcu Sitonoviću iz Funtana. Ta dvojica novopečenih garibaldinaca bijaše od državnog odvjetništva na prijavu oružničevta obtužena, da su dne 1. novembra 1910. u krčmi Martina Stipanića u Funtanu urlikali protiv austrijsku pjesmu „Con Garibaldi noi vogliam marciar“. (Sa Garibaldijem hoćemo u boj, čitaj: proti Austriji) te inače klicali: Živio Garibaldi! Živila njegova sastava! itd. itd. To urlikanje bijaše napravljeno i proti Austriji i proti prisutnim Hrvatima, koji su proti zavedenim izazvavali odlučno prosvjedovali.

Junački garibaldinci iz Funtana nisu imali odgovornosti, da bi svoje junačstvo i pred sudom priznali, već su se junački izgovarali, da su bili pijani. Junačku rističnu Šimunu Krajevcu Ivanova uvužio je sud, dočim je njegova druga u crkvenoj garibaldinskoj košulji Šimuna Krajevcu Šimunova odsudio na globu od 40 K ili na zatvor od četiri dana. I tako jo prilično sretno svršila garibaldinska ekspedicija u Funtanu, a sin velikog talijanskog junaka Garibaldija može sa svom sjegurnošću računati na svoje pristupe u Funtanu, kad se bude jednom odvajač, da oslobodi svoju „nesretnu“ braću, istarske Talijane iz austrijskog robstva. A talijanska se gospoda u Poreču i Vrsaru smiju izpod brka žepać medjusobno: poveri macachi!

Koparski kotar:

Iz Rođa. Općinsko zastupstvo mjestne općine Rođ u svojoj sjednici od 18. pr. m. primilo je do znanja, da talijanski prijednici nisu općini odobrili nameta, te su zaključili da se protestira proti takovom nezakonitom postupanju i da se radi toga proti zemaljskom odboru u Poreču podnese priziv na upravno sudjelje. Da se postavi namet na izravne poreze i potrošarinu vina i mesa 25% kojeg nije potrebito da zemaljski odbor odobri. Da se obustavi plaća školskim poslužnicima, pažai i odšteta stanarine učiteljstvu iz razloga, jer novca nije u blagajni. Da se izrazi povjerenje našim zemaljskim zastupnicima i prijednicima.

Jošte je općina obustavila plaću školskom poslužniku. Upraviteljstvo talijanske škole odmah je zatvorilo talijansku školu, te se Talijani ljute proti zemaljskom odboru, koji da je jedini kriv da je njihova škola zatvorena, jer općini daju pravo: kad novca nema nemože da plati.

Dne 17. aprila t. g. blagosloviti će se nova školska zgrada na Rockom Polju, te se pozivaju prijatelji i rodoljubi da svečnosti u čim većem broju prisustvuju.

Iz gornjeg zaključka opć. zastupstva dosta je razvidno, koliko je „Il Piccolo della sera“ broj 10.664, t. g. istine pisao u članku „Biasimi agli slavi del Consiglio croato di Rozzo“, dočim je tajnik tomu dnevniku odgovorio onako kako je mora.

Iz Sv. Dunata kraj Buzeta. U prednjem broju „Naše Sloga“ od 23. marta čitamo dopis o neurednosti pošte u Sv. Dunatu. Taj broj lista donio je listonaš dne 24. marta, kojega je pustio u krčmi kod Kavrana. Naš „birtas“ odmota primjerak ovdešnjeg jednog predplat-

nika, onako mirnodušno, kao da je na njegovo ime stigao. Prevrčeni stranice zapazi naslov: Uzor pošta u Sv. Dunatu. Zatim čitajući dopis tako se je nakesio, kao da bi ga roj pčela ubo. Najavio to svojoj družini; to ti se tako raskokodakalo da ti pravo kažem, bijaše grozota mimociću našu birtiju. Nugrdjivao „N. Sl.“ i njenog bližnjeg nedužnog susjeda, upravo bezsramno i to s ovog razloga: Taj nješov susjed svršio je pučku školu nešto uzornije od drugih ovdešnjih šljaka, zatim čitajući knjige, novine i razne spise, usavršio se dobro u pogledu prosvjete. Upravo na to mislaše Kavran: On je ovde najinteligentniji, zato nije nikto drugi mene stavio u „Našu Slogu“ izvan njega.

Ali neka znade naš Kavran, da ga hrane „Brezanski“ zuljevi i ničiji drugi, te neka ostane malo meksi s našim seljacima u pogledu prodavanja svojih stvari. Inače ćemo drugdje vojevali proti njemu i nje govim patriotima u borbi za narodna prava. Zadnji ga je dopis silno upiekao, ali mu sa svim time želim, da mu otknu Vazmene pogade, kao trava mojih maci!

Franina i Jurina.

- Fr. Kuda si hodia, te nisan vidia toliko vremena?
Jur. Bi san poslušat na placu u Krnici, da se pominjaju oni nasi oci od naroda...
Fr. San ēu i ja, da ih jako peče, da su ih otkrili u „Našoj Slogi“.
Jur. Neka delaju pošteno za komun, pa ih ne će nijedan javiti u foje.
Fr. Si bia i u komuni?
Jur. Nisan bin nutra, ma san ēu govoriti, da je ono jedan veliki, veliki čakulatorij, specijalmente kada drže šedute. Govore, da zapale saki svoj cigar, pak onako po domaću čakulatorju, ali najmanje za domaćiju.
Fr. Su pisali i meni su, da delaju se napako. A — brižan komun.
Jur. Moj Frane, ma ēuj i ova.
Fr. No?
Jur. San doša s cestom iz Pule, pa san poša drio na placu. Kad san doša na nju, braćeši su mi se tresle od jada.
Fr. A zašto?
Jur. Kako znaš i ti, tamo su sami Hrvati u celen komuni, a med njimi ima i jedno tri četiri familije Talijani.
Fr. To znaju i recpi, pa ča mi to pri-povidaš sad.
Jur. Jušto zato! Znaš, da se po placi u Krnici ne čuje ako ne tombaškali.
Fr. A brižna pamet! Paraju, da će im pečeni pulasti padat u usta ako tombaškaju.
Jur. Poslušaj i ova je lipa!
Fr. Za ēe bit kako i ova, zato san ku-rijož.
Jur. Se ostarije i butige u Krnici imaju talijanske tabele.
Fr. ... Ma nuci, tu poč po svetega ja drugi put gori i tu pitat za imena.
Jur. Žalosno, žalosno! ... Naš brižan na-rod puni im ţepe, a oni pred svijetom svojimi tabelami ih kašu, da su ovde si Talijani is Italije.
Fr. Z Bogom, drugi put kako san obeća ēu peć i ja malo viditi gori.

Razne primorske vesti.

Pastirski list trčansko-koparskoga biskupa. Novi trčanski biskup presv. g. Dr. Karlin izdao je svoj prvi pastirski list na svećenstvo i vjernike svoje biskupije. Pastirski list, kojim se novi biskup predstavlja svećenstvu i narodu, pročitan je u svim crkvama one biskupije četvrtu nedjelju ove korizme. Žalimo što moramo ova-ke vesti čarati iz novina, dočim su nam za slavenskih biskupa dolazili pastirski li-stovi na uredništvo, te smo ih mogli listu priložiti ili o njima obširnije naše čitalje izvestiti.

Nekrivimo radi toga novoga biskupa, već one koji ga okružuju.

Napokon! Čitamo u trčanskih listovih, da je stolni kanonik i kancelar biskupske kapele, poznati prijatelj našeg jezika i našega naroda g. Dr. Mechia poležio svoju čast i službu u rečenoj kancelariji. Ta će vist obradovati nesamo svećenstvo one biskupije bez razlike narodnosti, već i sve one, koji imaju sa biskupskom kan-celarijom posla.

Kad bi se naš savjet htjelo uvažiti, preporučili bi presv. biskupu Karlinu, da povjeri ono toli važno i odgovornosti puno mjesto kojem starijem, učenom i opre-mnom svećeniku, kojemu se nemože abso-lutno s nijedne strane nista prigovoriti, a takova će naći u svojoj blizini.

„Prve laste“. Pod ovim naslovom izi-sla je ovih dana zbirka pjesama mladog istarskog pjesnika Alberta Linardića (Cr venko Bijelopavlić). — Cijena je knjizi K 1:20, a naručuje se, odnosno prepla-ta šalje na adresu: Josip A. Kraljić, nadučitelj, Mali Lošinj (Istra) ili Albert Linar-dić, ravn. učitelj, Martinšćica, z. p. Vrana (Istra).

Knjiga se šalje samo onome, koji no-vac unaprijed dostavi, ili uz pouzeće.

Mladi Hrvat godina III., broj 4. Uredjuju: Viktor Car Emin i Rikard Katalinić Jeretov. Glavni suradnici: Vladimir Nazor i Josip Milaković. Sadržaj: 1. R. Katalinić Jeretov: Vazmena priča. — 2. J. Milaković: Kakav mi budi. — 3. R. Nikolić: Prva žalost. — 4. D. Zorančić: Pričica o guski. — 5. O. Pasteuru. — 6. R. Katalinić Jeretov: Liburniji. — 7. V. Car Emin: Nemirna noć. — 8. „Govor“

životinja. — 9. I. Radovanović: Sto i ni-šta. — 10. Za malenu djecu: * Neznam. — A. Bočina: Janjina sirotica. — * Ma-la lažljivica. — * Jurčevi prijatelji. — Zagonetke. — Tončić: Iz moje torbice.

Bolestnička blagajna za civilno radništvo c. i k. ratne mornarice u Puli.

Objava.

Kod bolestničke blagajne za civilno rad-ništvo c. i k. ratne mornarice u Puli ima-se popuniti mjesto jednog liečnika.

S ovim mjestom spojena je godišnja plaća od K 5520 (plaća i paušal za kola za grad Pulu).

Molbe imaju se upraviti najduže do 1. maja 1911. u uredske prostorije u Puli, Via del Fondaco br. 11.

Potražiti uvjeti mogu se razviditi u ured-skim prostorijama.

Pula, 1. aprila 1911.

Predstojnik.

koja drži do zdrave vjege
kože, osobito ako želi da
nestanu ljetne piege i zadon-
biti i uzdrati nježnu me-
kanu kožu i hielu put, uni-
va se samo sa
ilijsko-mjeđimčin sapunom
(Steckenpferd-Lilienmilch-
seife)

(Marka koja na palici)
od Bergmann & Co., Telčić a. E.

Konad po 80 para. Dobiva-
se u svim ljekarnama, dro-
gerijama i trgovinama par-
fimerija.

Gospodja

o o JEFTINO i BRZO. o o
CEDULJICE
sv. ispovjed i pričest
Ispravljeno
NARODNA TISKARA
LAGINJA i dr. — PULA
Via Giulia, 1.
o o JEFTINO i BRZO. o o

Austro-Amerikana

38 velika transatlantska parobroda.

Redovita brza služba za putnike i robu između Trsta, Grčke, Italije, Španjolske, Sjeverne i južne Amerike. Odlazak iz Trsta:

I. pruga za putnike Trst-New-York, tičuć: Patras, Palermo, Alžir*), parobrod: Alice 1. aprila Almeria*)
" Marta Washington 8.
" Laura 15.

II. pruga za putnike Trst-Buenos-Aires, tičuć: Spljet*, Gruž*, parobrod: Francesca 6. aprila. Almeria, Las-Palmas, Rio de Janeiro, Santos, Monte Video na polazku.

III. pruga za robu na sve strane sveta.

Preuzimljie izlete po sredozemnom moru s velikim parobrodom prekoatlantskih pruga na dvostruki vijak.

Služba se čini s novim i brzim parobrodoma providjenim sa svim komfortom i brzovjom bez žica.

Za upute obratiti se na glavnog zastupnika za srednju Istru I. Novak u Pazinu i na ravnateljstvo u Trstu, via Mollino Piccolo 2, II. (brzovjavi: Novak — Pazin, Cosulich — Trst).

* uvjetno.

Prave ruske galantine.

Trgovina i radionica cipela
ROB. BONYHADI (prije P. Zaro)
PULA — Via Sergia 33 — PULA.
Preporuča za USKRSNE BLAGDANE svoje bo-
gato skladiste cipela za gospodje, gospodu i djecu uz
umjerenu cijenu.

Poslužuje se i hrvatski.

Vanjske narudbe obavljaju se točno uz pouzeće.

Družbine svieće!

Preuzeo sam zastupstvo za Istru sten-
inskih svieća od kojih dobiva korist družba
sv. Cirila i Metoda za Istru. Od ove go-
dine unapred imam u zahtini slijedeće tri
vrsti:
„LADA“ najbolja vrst stear. svieća à K 90-
po 100 zamola.
„DANICA“ druga vrst à K 75- po 100
zamola.
„VESNA“ treća vrst à K 68- po 100
zamola.

Ciene razumievaju se postavno na ko-
lodvor ili parobrod u Puli, uz gotovo sa
2% popusta ili na tri mjeseca počeka.

Lacko Križ - Pula.

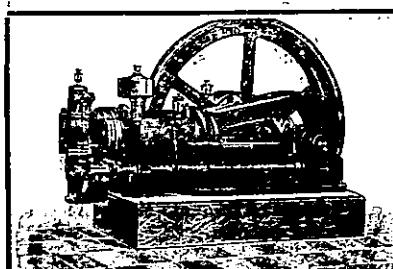
Petrove kapljice.

Dovolom vis. kr. zem.
vlaže stavljaju u promet
liječnik najnoviji i po lije-
čnim stručnjacima.
prokućan proti svima
bolestima: želudeca, cri-
jeva, jetara, bubrega i
stozrena.
Sastavljen je od samih
svježih sokova, biljka i
korenja, te se preporuča
svakome, koji bolju od
slabe probave, raznih
boli i grčeva želuca i u
crijevima. Pomaze s va-
kom u proti slaboj pro-
bavi, mučnini, kroničnom
katarru želudeca i crije-
vima. Umiruje živece i
okrepljuje cijeli organizam.
Umiruje živece i
okrepljuje cijeli organizam.

Cijena u bočici se slijavi, za bočicu
cijene je 5 kruna, za bočice
stoga je K franko poček.

Dobivaju se samo u Hrva-
tskoj krt. Petrin.

FR. ŠULLER-A
ZAGREB, Vlaška ulica ..

Glavno i isključivo zastupstvo, kamo sve upite upravljati valja:

Tehnička poslovnica:

EMANUEL I OSKAR KRAUS,
TRST, Via San Nicolo 2/b.

Dobivaju se potpune opreme za obrtne i industrijalne poduzeća ..

Cijenik na zakljev bezplatno i bez poštarine.

Dopisivanje: hrvatski, slovenski, talijanski i njemački.

KREDITNO I ESKOMPTNO DRUŠTVO

PULA

R. Z. O. J.

Ulica Giosuè Carducci 45.

Uredovni satovi od 9—12 prije podne i od 3—6 poslije podne.

prima a) štedovne uložke i ukamačuje po 4½ %;

b) uložke na tekuci račun,

c) sedmične uložke na udjele.

Dava članovima predajme i kredite u svrhu poboljšanja njihovog stanja i gospodarstva.

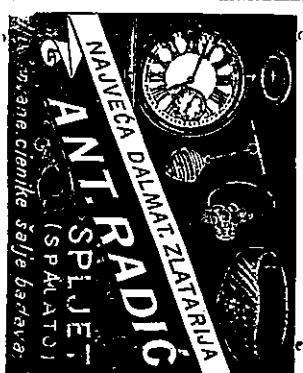
Obavija inkase, eskomptuje mjenice i dava informacije u svakom bankovnom poslu.

Svojim članovima daje društvo savjete u svem što se tiče različitih taksa i drugih finansijskih poslova.

Ravnateljstvo.

Uložne knjižice za „PČELICU“
mogu se dobiti u tiskari La-
ginja i dr., Pula.

Gradjevno zemljiste
u rva Sissano prodaje ss. Velika zaliha
rastlina za vrtove i polja. Santo Zotic,
via Medolino 79.

**Jeftino česko
PERJE**
za krevete

5 kg. novo člano K 9/60, bolje K 12-
biele pahuljice člana, 18 — , 24 —
kao snieg biele pah-

ulice člana . . . 30 — , 36 —

Razasili se franko pouzećem.

Zamjenjuje se i priava način uz naknadu
tovar. troška.

BENEDIKT SACHSEL, Lohes, br. 259
posta PILSEN, Česka.

NAJBOLJI NAMJESTAJI SNAGE

kao motore na plin (gas), benzini, žestu,
kamenu ulju za obrtne, poljodjelske i
električne namještaje snage, dalje namje-
štaje na mršavi plin proizvodja:

DRAJDJANSKA TVORNICA MOTORA
na plin d. d.
(A. C. Dresdner Gasmotorenfabrik vormals
MORITZ HILLE, DRESDEN)

najveća specijalna tvornica Evrope

na plin d. d.

na plin d. d.